

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 18.IV 1967.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Gabro Badovinac, Branko Lovrečki

Stivadorski skladišni posao - Stivadorski posao je konsenzualni a skladišni realni ugovor - Stivadorski posao je sklopljen kad stivador bez prigovora primi dispoziciju svoga komitenta - Ako stivador smatra da ne može izvršiti koji nalog dispozicije, mora o tome obavijestiti komitenta - Ukoliko ga ne obavijesti, dužan je nadoknaditi štetu prouzrokovanu neizvršenjem naloga dispozicije - Ako je u dispoziciji dan nalog za uskladištenje robe, stivador odgovara za štetu prouzrokovanu neusklađivanjem, ukoliko tom nalogu ne prigovori

Tužitelj je špediter, a tuženik je lučki stivador.

Medju strankama je nesporno da je tužitelj dana 24.II 1965. primio pošiljku od 6 vagona gradjevinskog željeza od pošiljaoca "Alpine-Montangesellschaft" iz Donawitza (Austrija), koja je pošiljka bila određena za prijevoz brodom u Izrael. Tužitelj je istoga dana izdao tuženiku dvije dispozicije, u kojima je tražio manipulaciju robe "vagon - skladište" uz izričito upozorenje da i potpornje i klanfe treba uskladištiti do daljnje otpreme. Pošiljalac je naime s ovim tovarnim priborom osigurao u vagonima utovareno željezo od neželjenog kretanja, i u tovarne listove je stavio klauzulu da je taj pribor vlasništvo pošiljačeve, i da se ima vratiti u Donawitz, pa tužitelj traži tužbom da mu tuženik naknadi protuvrijednost toga pribora, koju je on morao naknaditi pošiljaocu.

Tuženik je prigovorio da on tovarni pribor nije uskladištio, i navodi da za nj ne odgovara ako ga nije primio u skladište. Samo tako može tužitelj dokazati da je tuženik stvarno prihvatio njegovu dispoziciju u cijelosti. Zbog toga je predložio da se tužitelj odbije sa zahtjevom tužbe i presudi na naknadu parničnog troška.

Pobijanom presudom uzdržan je u cijelosti na snazi platni nalog prvostepenog suda, a tuženik je presudjen da naknadi tužitelju parnični trošak.

U obrazloženju presude navedeno je da je utvrđeno da je tuženik potvrdio prijem spornih dispozicija, i da nije ničim dokazao da je otkazao ugovor o uskladištenju spornog pribora. Kako tuženik nema u skladištu toga pribora i ne može dokazati kome ga je predao, udovoljeno je zahtjevu tužbe.

Presudu pobija tuženik žalbom zbog žalbenih razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

U obrazloženju žalbe navodi se da sud nije uvažio da je ugovor o uskladištenju realan ugovor, i da je za nj bitno da je u skladište predan uskladišteni predmet. Tužitelj to nije dokazao, jer nema potvrde tuženikovog skladišta da je zaprimilo sporni tovarni pribor. Tuženik nije primalac iz predmetnih tovarnih listova nego se za tovarni pribor imao brinuti tužitelj kao primalac spornih pošiljaka i predati ga tuženiku. Tuženik je naknadno saznao da je tužitelj izvršio sakupljanje spornog tovarnog pribora po području luke.

Drugostepeni sud je našao da je žalba neosnovana i to iz slijedećih razloga:

Tuženik ne poriče da je primio sporne dispozicije od tužitelja. Sadržaj dispozicije glasio je "vagon - skladište" uz izričito upozorenje da treba uskladištiti i tovarni pribor, koji je u dispozicijama bio tačno specificiran. U ovim dispozicijama bio je sadržan nalog za izvršenje dviju radnja - za istovar robe iz vagona i prijevoz robe u skladište, što je tuženik vršio kao stivador, i zatim za uskladištenje robe i tovarnog pribora, koje je izvršio odnosno imao izvršiti kao skladištar. Osnovano je stajalište tuženikovo da je ugovor o uskladištenju realni kontrakt i da se zaključuje tek predajom robe u skladište i izdanjem skladišnog lista, no iz navedenoga proizlazi da je tuženik prije toga imao izvršiti i drugu, stivadorsku dužnost. U izvršenju te svoje dužnosti tuženik je morao predmetni tovarni pribor preuzeti iz vagona i prevesti ga u skladište zajedno s robom. Ne mogu se uvažiti navodi žalbe u pravcu da je tužitelj preuzimao pošiljke od željeznice i da je on na području luke skupljao tovarni pribor, jer je sve ovo tuženik prvi put tvrdio tek u žalbi, i jer nije za te svoje tvrdnje pridonio ni ponudio dokaze, iako je to bio dužan (član 341, stav 1 Zpp). Osim toga tuženik nije u toku prvostepenog postupka porekao tvrdnju tužiteljevu da je on (tuženik) preuzimao pošiljke od željeznice i vršio istovar iz vagona. Ugovor o vršenju stivadorskih usluga nije realni ugovor kao ugovor o skladišnom poslu i on postaje perfektan na temelju postignutog sporazuma o uslugama koje se imaju izvršiti. U konkretnom slučaju on je postao perfektan na temelju toga što je tuženik prihvatio tužiteljeve dispozicije. Ako tuženik nije mogao izvršiti koji dio radnja na koje su dispozicije glasile, on je bio dužan o tome bezodvlačno obavijestiti tužitelja kao nalogodavca uz navod razloga, po potrebi i uz doprinošenje dokaza, no on

ni ne tvrdi da je to učinio. Zbog toga je ispravno utvrdje-
nje pobijane presude da je tuženik prihvatio sporne dispozi-
cije i da zbog toga odgovara tužitelju za štetu koja je ovo-
me nastala time što je tuženik propustio izvršiti neke od
radnja koje su u dispozicijama bile navedene, konkretno:
preuzimanje i uskladištenje spornog tovarnog pribora. Tuže-
nik je kao stručno poduzeće trebao znati da sporni tovarni
pribor nije bezvrijedni otpadak, pa ga je kao uredan priv-
rednik trebao pohraniti s v o da i nije primio u tom po-
gledu izričitu dispoziciju od tužitelja.

M.S.

VISI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 21.IV 1967.

Vijeće: Zvone Rihtman, Frane Gložinić, dr Vigor Vrbanić

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Regresni za-
htjev osigurateljev - Brodar koji je izdao čistu teretnicu
dužan je teret predati na odredište u stanju u kojem ga je
primio, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala izuzroka koji
nije mogao izbjeći pažnjom uredna brodara - Od ove odgovor-
nosti može se ugovornim klauzulama osloboditi samo u sluča-
jevima predviđenim u čl.53. Zakona o ugovorima o iskorišta-
vanju pomorskih brodova - Okolnost da vozar nije ni špediter
ni krcatelj ne utječe u smislu odlobodjenja njegove odgovor-
nosti - Osiguratelj koji je osiguraniku nadoknadio štetu za
koju je brodar odgovoran, ima pravo od brodara zahtijevati
da mu nadoknadi isplaćenu osigurninu

Tužitelj je brodar, a tuženik osiguratelj koji je
svome osiguraniku nadoknadio štetu koja je na teretu nastala
tokom prijevoza morem.

Prema utvrdjenom činjeničnom stanju tuženik je
prema teretnici od 27.I 1966. preuzeo na prijevoz na relaci-
ji Split-Zadar 2.400 vreća cementa i predao teret na odredi-
štu ovlašćenom primaocu iz teretnice uz manjak od 1.000 kg
cementa. Tužitelj je kao osiguratelj platio primaocu na te-
melju ugovora o osiguranju manjkom nastalu štetu, te se iz-
javom primaoca od 13.VI 1966. subrogirao u njegova prava.

Tužbom se regresno traži naknada štete od tuženika
kao brodara. Tuženik se odupire zahtjevu s navodom da on ni-
je ni krcatelj ni špediter i da je po uvjetima teretnice is-
ključio svoju odgovornost za nastalu štetu.

Pobijanom presudom prvostepeni sud je usvojio tuž-
beni zahtjev našavši da u smislu čl.53. Zakona o ugovorima o